

INEKO: Sedem rokov hodnotíme a oceňujeme nemocnice

Už sedem rokov pravidelne na konci roka hodnotíme a titulom *Nemocnica roka* oceňujeme slovenské nemocnice. V prvom rade nás veľmi teší dôvera od mnohých aktérov v zdravotníctve, ktorí vnímajú a rozumejú našej úprimnej snahe o znižovanie informačnej asymetrie v systéme, redukcia ktorej pomáha prijímať kvalifikovanejšie rozhodnutia. Celé to má za cieľ tlak na zvyšovanie účelnosti vynakladania verejných financií a najmä kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti pre pacienta. Sme radi, ak nás poskytovatelia kontaktujú, aby sme im poskytli podrobnejší feedback či skonzultovali údaje. Cítime, a aj oni sami to deklarujú, že sa chcú zlepšovať.

A dáta to ukazujú. Ak neberieme do úvahy pandemické roky, ktoré z objektívnych dôvodov zhoršili kvalitu a dostupnosť zdravotnej starostlivosti naprieč celým Slovenskom (napríklad počet operačných výkonov klesol takmer o štvrtinu), tak postupom rokov pozorujeme v nemocniciach zlepšovanie hodnôt väčšiny indikátorov kvality. Samozrejme, sú aj výnimky. Napríklad mediánový čas čakania záchrannej zdravotnej služby na odovzdanie dovezeného pacienta na urgente sa predlžil zo 16,75 minút v roku 2017 na takmer 20,5 minút v roku 2020. Žiaľ, celoslovensky sa tento ukazovateľ zhoršuje pravidelne už niekoľko rokov.

Zaujímavé je sledovať každoročné stabilné zvyšovanie spokojnosti hospitalizovaných pacientov, ktorú deklarujú v dotazníkoch spokojnosti. Je to dobré vysvedčenie a užitočná spätná väzba pre nemocnice, či idú dobrým smerom. Otvorenosť zdravotníckych zariadení voči verejnosti sa takisto každoročne zlepšuje. Obzvlášť oceňujeme vôľu nemocníc poskytnúť súhlas so zverejnením vybraných štatistických údajov z ročných výkazov NCZI, napríklad o počte uskutočnených operačných výkonov. Učinilo tak až 87 percent z oslovených zariadení. Umožňuje nám to širokej verejnosti poskytnúť cez náš portál *kdesaliecit.sk* komplexnejší obraz o rozsahu činnosti slovenských nemocníc.

Niektorí kritici nám vyčítajú, že pri hodnotení nemocníc berieme do úvahy aj ich hospodárske čísla. Hospodárenie má pritom v našom hodnotení *Nemocnica roka* váhu len 12 percent. Sme názoru, že dlhodobo zadlžené a stratové nemocnice nedokážu optimálne rozvíjať služby, dostupnosť a kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti pre pacientov. Prvý rok pandémie, aj vzhľadom na spôsob financovania prospektívnymi rozpočtami, nepriniesol zhoršenie

situácie v hospodárení nemocníc. V tejto kategórii sú najproblematickejšie veľké štátne univerzitné a fakultné nemocnice. Tie v roku 2020 v priemere spomalili trend narastania nových dlhov po splatnosti, ako aj strát, čo je pozitívne. Snád' to bude takto pokračovať aj ďalej.

Koncom minulého roka bol poslancami prijatý legislatívny rámec dlho presadzovanej a očakávanej optimalizácie siete nemocníc. Táto reforma má okrem iného výrazne posilniť váhu merania výsledkov a rôznych ďalších aspektov poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktoré majú vplývať na tvorbu siete poskytovateľov. Je preto kľúčové, aby pre posudzovanie siete boli zvolené vhodné ukazovatele s adekvátnou výpovednou hodnotou, ktoré vieme zároveň naplniť v praxi aj kvalitnými dátami. Nie je to triviálna úloha. Na štátnej úrovni musí preto prísť aj k potrebnej „reforme dát“, aby sme tu ďalšie dlhé roky nenarážali na „dátové peklo“, o ktorom pri dátach o pandémie trefne hovoril akademik – matematik Richard Kollár.

Veríme, že projekt optimalizácie siete ústavných zariadení, ale aj ambulantnej siete prinesie spresnenie, úpravu a doplnenie v legislatíve stanovených indikátorov kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ktoré od svojho vzniku ešte za čias ministrovania Rudolfa Zajaca zostali, až na jednu malú výnimku, nezmenené. V našej práci pri extrakcii týchto dát od zdravotných poisťovní narážame často na nejasnosti v definícii indikátorov, na viacznačnosť ich výkladu a nejednoznačnú terminológiu. Zosúlad'ovanie a vyjasňovanie metodík merania bude nevyhnutné. Dúfame, že tento proces bude transparentný a údaje, ktoré budú po novom zohrávať dôležitú rolu pri zazmluvňovaní poskytovateľov, budú dostupné aj širokej verejnosti a jej kontrole.

INEKO má dlhoročné skúsenosti s meraním a zverejňovaním ukazovateľov kvality a efektívnosti vo verejných službách a s ich komunikáciou smerom k verejnosti, zdravotníctvo nevynímajúc, a preto ponúkame ministerstvu zdravotníctva našu odbornú konzultačnú pomoc v tejto oblasti.

Dušan Zachar, INEKO

Článok bol [publikovaný](#) 2.2.2022 v týždenníku Zdravotnícke noviny a na portáli mediweb.sk.